

‘ร.ร.ราชินีบูรณะ’

สืบสานวัฒนธรรมทวารวดี

ผ่านบทเพลงร้อยแก้วร่วมสมัย

สืบสานวัฒนธรรมทางผ่านบทเพลงร้อยแก้วร่วม

โรงเรียนราชินีบูรณะ ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง นครปฐม จ.นครปฐม เป็นโรงเรียนสตรีเก่าแก่คู่เมืองนครปฐมมายาวนาน สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพระพันปีหลวง ได้ทรงอุปถัมภ์และให้ชื่อโรงเรียนนี้ว่า “ราชินีบูรณะ” จวบจนปัจจุบัน ด้วยอัตลักษณ์ของโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดและความโดดเด่นทางวัฒนธรรมองค์กร ทั้งการศึกษา กิจกรรม วิถีการเป็นอยู่ร่วมกันในสังคม

ปัจจุบันโรงเรียนราชินีบูรณะ มี นายสุริยา ชินณะพงศ์ เป็นผู้อำนวยการ ลำสุด โรงเรียนราชินีและนักเรียนยังได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานซึ่งเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ยังมีบทเพลงที่สร้างความภาคภูมิใจแก่ชาวราชินีบูรณะ จากผลงานของ นายอรรถพันธ์ ขอรุณ หรืออาจารย์เข้ม ครูชำนาญการพิเศษ และเป็นครูผู้สอนและควบคุมวงดนตรีสากลของโรงเรียน ชื่อเพลง “ทวารวดี ศวรูปุณยะ”

นายอรรถพันธ์กล่าวถึงบทเพลงนี้ว่า เดิมทีแต่งร้อยแก้วเพื่อเป็นเพลงประกอบการเดินแบบของชุดทวารวดี และเป็นการแต่งจากเรื่องราวของกษัตริย์ศวรูปุณยะ จึงต้องให้เกียรติพระนามท่าน จึงได้ร้อยแก้วนี้มาเป็นเพลงประกอบการเดินแบบ ว่า

บุญนำพา ภูมิปัญญา พุทธศาสน์สืบมา ศรีทวารวดี
ศวรูปุณยะ พระทรงบุญอันประเสริฐ ก่อกำเนิดสิ่งดีงาม
สืบสานเอย สืบสานงาน ตระการตา สืบสาน ปณิธาน
ล้ำค่า “สูงส่ง นำชื่นชม”

บทเพลงท่อนนี้แต่งไว้เมื่อ 2 ปีก่อน จากแรงบันดาลใจและจากการทำงานเชิงอนุรักษ์ และแนวสืบสานวัฒนธรรมของนครปฐม ซึ่งมีการสืบทอดมายาวนาน คือวัฒนธรรมทวารวดี โดยได้ทำงานร่วมกับโครงการอนุรักษ์ลายสมัยทวารวดี สร้างสรรค์ผ้าทอมือลายทวารวดีของครู สุวรริณี ตั้งพรประเสริฐ ซึ่งเป็นผู้ออกแบบผ้าทอมือลายทวารวดีขึ้น 12 ลาย และได้จดลิขสิทธิ์เป็นของโรงเรียนราชินีบูรณะ จ.นครปฐม แล้วนั้น

นายอรรถพันธ์กล่าวอีกว่า ด้วยบทร้อยแก้วท่อนเดียวยังไม่เพียงพอต่อการบรรยายเพลงอันทรงค่า จึงได้แต่งเนื้อร้องขึ้นมาประกอบต้นเพลงว่า “อันแผ่นดินถิ่นฐานสยาม แต่โบราณ ศวรูปุณยะเลื่องลือ ระบือชานบุญของผู้เป็นเจ้า บอกกล่าวกันยาวนาน ศรีทวารวดีทั่วเขตคาม แฝไพศาลพระบุญญาบารมี หวยราชภูรีต่างยินดี เจริญธำรงวัฒนธรรม ตั้งมั่นพุทธศาสนา

โบราณสถาน โบราณวัตถุตระการ ผู้คนรื่นเริงสราญ จาริกนามนครปฐม ชื่นชมตราพบทุกวันนี้” แล้วใช้ท่อนแรกนี้แต่งไว้ก่อนหน้าคือ “บุญนำพา ภูมิปัญญา พุทธศาสน์สืบมา ศรีทวารวดี ศวรูปุณยะ พระทรงบุญอันประเสริฐก่อกำเนิดสิ่งดีงาม สืบสานเอย สืบสานงาน ตระการตา สืบสาน ปณิธานล้ำค่า สูงส่ง นำชื่นชม” มาปิดท้าย จบด้วย “สืบสานเอย สืบสานงาน ตระการตา สืบสาน (พระ) ปณิธานล้ำค่า ให้สูงส่ง ศรีทวารวดี” ใช้ทำนองเพลงขับไม้บดินท้าว (เพลงไทยเดิม) และเครื่องดนตรีสากลมาปรับแต่งให้เข้ากัน และลงตัวตามคำกลอน วรรคตอนต้องลงกับพอดิบกับจังหวะและการเล่นคำไทย เหล่านี้ 2 ปีเต็มๆ ที่สรรค์สร้างเพลงนี้ขึ้นมา

“จากการที่ได้ทำงานร่วมกับการแสดงผ้าทอมือลายทวารวดีของครูสุวรริณี ทำให้ได้มีโอกาสจัดนิทรรศการแสดงผลงานลายผ้าทวารวดีอยู่เสมอ จนมีความคิดว่าน่าจะมีเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทวารวดี

‘ราชินีบูรณะ’ วัฒนธรรมทวารวดี พลกร่อยแก้วร่วมสมัย

โบราณสถาน โบราณวัตถุและการ ผู้คนรื่นเริงสราญ
จาริกนามนครปฐม ชื่นชมตราพานนี้” แล้วใช้ท่อน
แรกที่แต่งไว้ก่อนหน้าคือ “บุญนำพา ภูมิปัญญา พุทธ
ศาสน์สืบมา ศรีทวารวดี ศวรูปนยะ พระทรงบุญอัน
ประเสริฐก่อกำเนิดสิ่งดีงาม สืบสานเอย สืบสานงาน
ตระการตา สืบสาน ปณิธานล้ำค่า สูงส่งฯ นำชื่นชม”
มาปิดท้าย จบด้วย “สืบสานเอย สืบสานงาน ตระการ
ตา สืบสาน (พระ) ปณิธานล้ำค่า ให้สูงส่งฯ ศรีทวารวดี”
ใช้ทำนองเพลงขับไม้บดินเพาะ (เพลงไทยเดิม) และ
เครื่องดนตรีสากลมาปรับแต่งให้เข้ากัน และลงตัวตาม
คำกลอน วรคตอนต้องลงกับพอดิบกับจังหวัดและการ
เล่นคำไทย เหล่านี้ 2 ปีเต็มๆ ที่สรรค์สร้างเพลงนี้ขึ้นมา
“จากการที่ได้ทำงานร่วมกับการแสดงผ้าทอมือลาย
ทวารวดีของครูสุวรรณี ทำให้ได้มีโอกาสจัดนิทรรศการ
แสดงผลงานลายผ้าทวารวดีอยู่เสมอ จนมีความคิดว่า
น่าจะมีเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทวารวดี

อรตพันธ์ ชูอรุณ

ของเมืองนครปฐม เพื่อเป็นการทำให้ผู้คนได้รับฟัง
เพลงได้เข้าใจถึงวัฒนธรรมทวารวดียิ่งขึ้น เพราะ
บทเพลงเป็นสื่ออย่างมีประสิทธิภาพหนึ่งที่คนฟังสามารถ
รับรู้เรื่องราวได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจง่าย และเป็นการ
สร้างจิตสำนึกให้คนทุกคนมีความรัก ห่วงแหน และ
พร้อมที่จะอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมทวารวดีให้สืบทอด
ไปอย่างมีคุณค่า และยังสามารถใช้บทเพลงศรีทวารวดี
ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ประกอบการเดิน
แบบโชว์ผ้าทอลายทวารวดี ประกอบการรำ และ
ประกอบสารคดีที่เกี่ยวข้องกับงานอนุรักษ์วัฒนธรรม
ทวารวดีได้อีกด้วย” นายอรตพันธ์กล่าว

“ทำไมต้องเป็นทวารวดี ศวรูปนยะ” นายอรต
พันธ์กล่าวว่า คงต้องอ้างถึงจารึกภาษาสันสกฤต อายุ
ราวพุทธศตวรรษที่ 13 จากเมืองนครปฐมโบราณ มี
ข้อความว่า ศรีทวารวดีศวรูปนยะ ซึ่งแปลได้ว่า บุญ
กุศลของพระราชแห่งศรีทวารวดี หรือบุญของผู้เป็น
เจ้าแห่งศรีทวารวดี หรือพระเจ้าศรีทวารวดีผู้มีบุญอัน
ประเสริฐ อาณาจักรทวารวดีจึงเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า
มีอยู่จริง และยังเชื่อกันอีกด้วยว่า เมืองนครปฐมโบราณ
น่าจะเป็นศูนย์กลางหรือเมืองหลวงของอาณาจักร
เพราะสมเด็จพระ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (พ.ศ.
2469) เป็นกลุ่มบุคคลแรกที่กำหนดเรียกชื่อดินแดนที่

เมืองโบราณเหล่านี้ตั้งอยู่ รวมทั้งงานศิลปกรรมที่พบ
นั้นว่า ดินแดนแห่งอาณาจักรทวารวดี และศิลปะแบบ
ทวารวดี โดยใช้เหตุผลของตำแหน่งที่ตั้งอาณาจักรตาม
บันทึกจีนกับอายุของบันทึก และอายุของงานศิลปกรรม
ที่ตรงกัน อาณาจักรทวารวดีจึงกลายเป็นอาณาจักรแรก
ในดินแดนไทย อายุตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 12 ลงมา
ถึงพุทธศตวรรษที่ 16

“ตั้งใจทำเพลงแบบไทยๆ ซึ่งเป็นการใช้ชื่อ
กษัตริย์โบราณ ด้วยการนำร้อยแก้วมาปรับให้เข้ากับ
ทำนอง เพื่อให้คนทุกวัยได้ฟัง เข้าใจง่าย ลึกซึ้ง โดย
เฉพาะกับนักเรียน เยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยรุ่น เพราะ
เชื่อว่านักเรียนเป็นสื่อที่สามารถกระจายได้เร็วใน
การทำเพลงไทย โดยเน้นกลิ่นอายของความเป็นไทย
ในเครื่องดนตรีสากล ผสมผสานกันไม่ให้หนาเบื้อ ฟัง
แล้วเพลิดเพลินมีอารมณ์ใหม่ๆ เราชาวราชินีบูรณะ
จนครปฐม ซึ่งนับว่าได้เป็นลูกของสมเด็จพระศรี
พัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปี
หลวง จึงได้ร่วมกันสรรค์สร้างบทเพลงอันทรงเกียรติ
นี้ขึ้น ประดับไว้ให้แก่คนนครปฐมรุ่นหลังได้เรียนรู้
ทวารวดีจากบทเพลง” นายอรตพันธ์กล่าวทิ้งท้าย

ทวีพล หลิมชัยสุวรรณ